

۱. شناخت طرح توسعه صنایع انرژی بر پارسیان

۱-۱ ایران

ایران کشوری پهناور واقع در جنوب غربی آسیا است که به دلیل برخورداری از موقعیت استراتژیک ویژه به عنوان راه ارتباطی شرق و غرب؛ جاده ابریشم و تراسیکا، و شمال و جنوب؛ نوستراک، همچنین مجاورت با سیزده کشور همسایه، اهمیت فراوان دارد. از آنجا که ایران به دلیل داشتن جایگاه نخست در مجموع ذخایر هیدروکربوری جهان از جایگاه مهمی در تأمین انرژی دنیا برخوردار است، سیاست‌های کلان اقتصادی کشور بر بهره‌برداری خردمندانانه از منابع انرژی و ارتقاء جایگاه ایران در مجامع بین‌المللی و بازارهای آن تأکید دارد. در این راستا سیاست توسعه صنایع انرژی بر به منظور ایجاد ارزش افزوده در برنامه‌های کلان توسعه ایران گنجانده شده است.

به دلیل تمرکز منابع انرژی در بخش جنوبی سرزمین و گستردگی سواحل خلیج فارس و دریای عمان که دسترسی به بازارهای جهانی را ممکن می‌کند، فضای منحصر به فردی برای توسعه صنایع انرژی بر در این منطقه مهیا است. از طرفی نقش بنیادی صنایع نفت و گاز در توسعه صنایع انرژی بر از جمله صنایع پتروشیمیایی زمینه مساعدی برای استقرار این صنایع در محورهای جنوب کشور فراهم ساخته است. استقرار صنایع انرژی بر مانند فولاد، آلومینیوم، نیرو، پتروشیمی و سیمان در این محورها موجب توازن توسعه به لحاظ فعالیت و جمعیت و بهره‌مندی از مزیت‌های این مناطق است.

۱-۲ صنایع انرژی بر

صنایع انرژی بر به آن گروه از صنایع اطلاق می‌شود که سهم انرژی مصرفی آن‌ها در هزینه‌های تمام شده محصول نهایی، نسبت به دیگر عوامل تولید از قبیل مواد اولیه، نیروی کار و غیره، در مقایسه با صنایع دیگر بالا است و نقش تعیین‌کننده‌ای در قیمت نهایی محصول آنها دارد. صنایع انرژی بر عموماً صنایع سرمایه‌ای و واسطه‌ای هستند و به عنوان صنایع بالادستی می‌توانند زنجیره‌ای از صنایع پایین‌دستی را در کشور ایران و منطقه خاورمیانه گسترش دهند.

۱-۳ منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان

منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی بر پارسیان در ۱۵ کیلومتری غرب شهر پارسیان در استان هرمزگان و به مساحت ۹۸۰۰ هکتار قرار گرفته است. این سایت در فاصله ۲۰ کیلومتری فرودگاه بین‌المللی خلیج فارس (عسلویه)، فاصله ۴۳ کیلومتری بندر پارس (عسلویه) و مرکز اتصال سه استان هرمزگان، فارس و بوشهر واقع شده است. این منطقه یکی از قطب‌های توسعه در کشور است که با توجه به مؤلفه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، امنیتی، زیست محیطی و جغرافیایی، امکان استقرار صنایع مختلف انرژی بر در آن فراهم گردیده است.

۱-۴ مزایای مکانی سایت پارسیان

- نزدیکی به سایت گازی پارس جنوبی
- دسترسی به فرودگاه بین‌المللی خلیج فارس
- دسترسی به آبهای آزاد
- نزدیکی به سایت‌های ۱ و ۲ پارس
- استفاده از ظرفیت‌های منابع طبیعی و انسانی استان‌های هرمزگان، بوشهر و فارس به منظور توسعه

۱-۵ اهداف منطقه

- اشتغال‌زایی مستقیم و غیرمستقیم
- جلوگیری از خام‌فروشی نفت و گاز براساس سیاست‌های کلی و اسناد بالادستی کشور ایران
- تکمیل زنجیره تولید محصولات پتروشیمی و فولاد
- تولید محصولات با ارزش افزوده بیشتر
- استفاده بهینه و رقابتی از ذخایر مشترک گاز ایران و قطر
- رونق تولید داخلی
- رفع محرومیت از مناطق محروم سواحل جنوب کشور ایران
- رشد اقتصادی و افزایش تولید ناخالص داخلی
- جذب و جهت‌دهی سرمایه به حوزه نفوذ منطقه ویژه توسعه صنایع انرژی بر
- افزایش بهره‌وری سرمایه و امکانات با تخصصی کردن هر چه بیشتر مناطق ویژه صنایع انرژی بر
- توسعه حمل و نقل و ارتباطات جهت تسهیل مبادلات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای
- توسعه همکاری‌های منطقه‌ای از طریق دریافت ماده اولیه و عرضه تولیدات به خارج کشور
- به کار گرفتن کارآفرینان داخلی و خارجی در کنار هم

▪ جذب شرکت‌های برتر جهانی در سرمایه‌گذاری و تجارت منطقه

۱-۶ چشم انداز

- تولید ۴ میلیون تن فولاد در سال در اراضی به مساحت ۴۱۴ هکتار
- تولید ۱۰ میلیون تن صنایع تبدیلات گازی (پتروشیمی) در سال در اراضی به مساحت ۱۳۹۸ هکتار
- تولید ۰۶ میلیون تن آلومینیوم در سال در اراضی به مساحت ۲۲۱ هکتار
- تولید ۳ میلیون تن آلومینا در سال در اراضی به مساحت ۲۰۰ هکتار
- تولید ۴,۳ هزار مگاوات برق در اراضی به مساحت ۱۸۹ هکتار
- تولید ۷۵۰,۰۰۰ هزار متر مکعب آب شیرین به طور روزانه

- مساحتی در حدود ۹۸۰۰ هکتار
- در شهرستان یارسیان استان هرمزگان
- عبور جاده ی کشوری پوهپهر-بندرعباس
- از شمال سایت
- فاصله ۲۰ کیلومتر تا فرودگاه خلیج فارس
- عسلویه
- فاصله ۴۳ کیلومتر تا بندر پارس
- فاصله ۹۰ کیلومتر تا منطقه ویژه لامرد

صنعت	ظرفیت
پتروشیمی	۱۰ میلیون تن
فولاد	۴ میلیون تن
نیروگاه	۱۰۰۰ مگاواتی
آب شیرین کن	۳۰۰۰۰ مترمکعب در روز (فاز اول)
آلومینا	۳ میلیون تن
آلومینیوم	۰۶ میلیون تن

دریای عمان
SEA OF OMAN

۲. اقدامات صورت گرفته در منطقه ویژه پارسین

۲-۱ مجوزهای اخذ شده

- مصوبه هیأت دولت
- مصوبه مجلس شورای اسلامی
- مجوز کلی محیط زیست برای منطقه
- مجوز تخصیص گاز از سوی وزارت نفت به میزان ۲۰ میلیون متر مکعب در روز
- مجوز ورود و خروج کالا با استقرار گمرک منطقه ویژه پارسین
- مجوز رفع تعهدات ارزی از سرمایه‌گذاران
- مجوز صدور مرز مجاز دریایی پارسین از کارگروه مرزهای مجاز وزارت کشور
- تفویض اختیار اراضی از وزارت جهاد کشاورزی به ایمیدرو
- مجوز محیط زیست بندر پارسین از سازمان حفاظت محیط زیست
- مجوز محیط زیست در خصوص آب شیرین کن به ظرفیت ۲۸۰ لیتر بر ثانیه از سازمان حفاظت محیط زیست
- مجوز ساخت بندر پارسین از سازمان بنادر و دریانوردی ایران
- مجوز بهره برداری از فاز نخست بندر پارسین

۲-۲ مطالعات و طراحی‌های انجام شده

- مطالعات مکانیابی و طرح جامع منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی‌بر
- مطالعات بازار محصولات اصلی
- مطالعات و طراحی اولیه بندر پارسین
- مطالعات ارزیابی اثرات زیست محیطی کل سایت
- بازرنگری و تدقیق طرح جامع
- مطالعات ارزیابی سرمایه‌گذاران پتروشیمی، تأسیسات و غیرصنعتی
- تهیه طرح جامع حمل و نقل و مطالعات ترافیکی منطقه
- طراحی ساختمان اداری، سردرب ورودی و شبکه معابر منطقه ویژه
- طراحی و آماده‌سازی سایت صنایع پشتیبان و خدماتی
- مطالعات و طراحی پایانه بار
- مطالعات طراحی و آماده‌سازی سایت نیروگاهی منطقه
- مطالعات طراحی و آماده‌سازی فضای سبز
- مطالعات مهندسی رودخانه و کنترل سیلاب و طراحی سازه‌های سیل‌بند
- مطالعات و طراحی سیستم جمع‌آوری آبهای سطحی
- طراحی ایستگاه تقلیل فشار گاز و شبکه توزیع گاز داخل منطقه

۲-۳ زیرساخت‌های اجرا شده

- اجرای بیش از ۵۸ کیلومتر حفاظ پیرامونی محدوده گمرکی
- اجرای بیش از ۵۸ کیلومتر جاده پیرامونی
- احداث جاده آسفالتی دو بانده به طول ۲۰ کیلومتر برای اتصال سایت شمالی و جنوبی
- احداث حدود ۱۸ کیلومتر شبکه توزیع برق دوران ساخت
- احداث دو مخزن ذخیره آب در سایت‌های شمالی و جنوبی
- خرید انشعاب آب به میزان ۳۰ لیتر بر ثانیه از آب منطقه‌ای
- خرید ۴ مگاوات انشعاب برق دوران ساخت و ساز
- بهره برداری از ۲۰ کیلومتر خط انتقال برق ۲۰ کیلو وات
- احداث ساختمان درب خروج گمرک با زیربنای ۶۴۰ متر مربع و ۱۶۰۰۰ متر مربع محوطه گمرکی
- احداث شبکه فضای سبز حاشیه معابر

- حفر کانال با استفاده از ترینچر و کابل گذاری به همراه پیاده سازی کامل فیبر نوری از باسکول گمرک منطقه ویژه در سایت شمالی تا سایت جنوبی به همراه نصب و پیاده سازی ۲۰ عدد منهول
- اجرای فیبر نوری

۳-۲ زیرساخت‌های در دست انجام

- احداث جاده دسترسی به سایت صنعتی شماره ۲
- احداث شبکه روشنایی معابر در سایت شمالی
- احداث شبکه انتقال آب دوران ساخت و ساز
- احداث تقاطع همسطح جاده بندر- پسرکانه
- احداث ساختمان درب خروج گمرک و باسکول‌ها و محوطه گمرک
- احداث فاز اول بندر پارسیان با ظرفیت تخلیه و بارگیری ۹ میلیون تن در سال
- احداث سازه سیل بند و دایک حفاظتی در سایت شمالی
- احداث محوطه و ساختمان اداری سایت خدمات عمومی
- اجرای فنس و جاده پیرامونی ضلع غربی سایت جنوبی و قسمتی از سایت شمالی
- احداث ساختمان و محوطه اورژانس
- ساختمان، محوطه و حصارکشی محوطه ساختمان انبار گمرک
- احداث بخشی از بزرگراه دسترسی صنایع منطقه ویژه اقتصادی پارسیان
- احداث بلوار اصلی و میدان ورودی شهرک پردازش
- احداث ساختمان آتش‌نشانی و اداری HSE
- احداث و نگهداری بخشی از توسعه فضای سبز سایت شمالی
- محوطه‌سازی، احداث راه دسترسی و ساختمان باسکول دوم
- احداث باند دوم جاده بندر-پسرکانه و تکمیل جاده دسترسی به سایت نیروگاه و آب‌شیرین‌کن پارسیان
- احداث گیت‌های حراست و ساختمان فنی مهندسی سایت خدمات عمومی منطقه ویژه
- احداث خیابان‌های دسترسی و تاسیسات زیربنایی پیرامون ساختمان‌های سایت خدماتی-عمومی و ساختمان‌های پست توزیع برق شماره ۲ و ۱ منطقه ویژه
- اجرای گره ترافیکی، اجرای بخشی از خیابان شمالی بندر و اجرای بخشی از خیابان‌های سایت انبارها و مخازن بندر پارسیان
- احداث آب شیرین‌کن

۳. معرفی بندر پارسیان

بندر پارسیان واقع در منطقه ویژه اقتصادی صنایع انرژی‌بر پارسیان، به عنوان دروازه اصلی واردات مواد خام و صادرات محصولات تولیدی مناطق ویژه اقتصادی پارسیان و لامرد عمل خواهد کرد و اولین و بزرگترین بندر تخصصی صنعتی، معدنی و تجاری در ایران خواهد بود که نیازهای تخلیه و بارگیری چهار صنعت عمده انرژی‌بر شامل پتروشیمی، فولاد، آلومینیوم و سیمان واقع در پارسیان و لامرد را پاسخگو است. براساس مطالعات بازار و امکان‌سنجی، ظرفیت اسمی بندر پارسیان در افق طرح حدود ۴۰ میلیون تن کالا در سال خواهد بود و مشتمل بر ۱۹ پست اسکله برای کالاهای عمومی، فله خشک، فله مایع و کانتینری می‌باشد. ظرفیت شناورهای طراحی برای کالاهای کانتینری، ۶۰۰۰ کانتینر، کالای عمومی ۷۰ هزار تن و فله خشک تا ۱۰۰ هزار تن با حداکثر عمق آب‌خور ۱۷ متر در طراحی‌ها لحاظ گردیده است.

➤ مشخصات بندر پارسیان در فاز راه‌اندازی

عملیات اجرایی فاز راه‌اندازی بندر پارسیان شامل ۱۵۰۰ متر موج‌شکن اصلی، ۴ پست اسکله با امکان تخلیه و بارگیری حدود ۹ میلیون تن در سال شروع شد و طبق برنامه زمان‌بندی سال ۱۴۰۰ این بندر به بهره‌برداری رسید.

یک پست اسکله فله مایع (در حال ساخت)

یک پست اسکله فله خشک (در حال بهره‌برداری-سالکو)

دو پست اسکله عمومی و کانتینری (بعد از نصب جرثقیل قابل بهره‌برداری کانتینری می‌شود)